

Liite 3. Haastattelurunko

Asiakkaat, ihmiskaupan muodot ja riskit

1. Millainen asiakaskunta teillä on? Mikä on asiantuntemuksesi viiteryhmä? (Esim. turvapaikanhakijat/yksin tulleet nuoret, paperittomat, suomalaiset lapset/nuoret, ulkomaalaistaustaiset, EU-kansalaiset) Voitko kuvailla?
  - a. Minkä ikäisiä ja mitä kansallisuutta he ovat,?
  - b. Mitkä ovat yleisimmät palvelujen/avun tarpeet, haavoittuvuudet/syyt avunhakemisen takana?
  - c. Voitko kuvailla sitä problematiikkaa, mikä liittyy asiakaskuntaasi?
2. Oletko kohdannut työssäsi / Onko teillä ollut alaikäisiä ja/tai nuoria aikuisia (0-18 & 18-21 v.) ihmiskaupan uhreja asiakkaana, tai *muunlaisia hyväksikäyttötapauksia, joissa on voinut olla viitteitä ihmiskaupasta?*
  - a. Ikä, sukupuoli, kansalaisuus (EU, kolmannet maat, suomalaiset), turvapaikanhakijat?
3. Jos ei niin oletko koskaan epäillyt, että johonkin tapaukseen voi liittyä ihmiskauppaa?
4. Millaisia ihmiskaupan/hyväksikäytön muotoja lapset/nuoret ovat kokeneet?
  - a. Seksuaalinen hyväksikäyttö
  - b. Prostituutioon pakottaminen
  - c. Vastikkeellinen seksi
  - d. Työperäinen hyväksikäyttö
  - e. Pakottaminen kotiapulaiseksi
  - f. Pakkoavioliitto
  - g. Rikolliseen toimintaan pakottaminen
  - h. Kerjäämiseen pakottaminen
  - i. Lapsisotilaaksi pakottaminen
  - j. Laiton adoptio
  - k. Elinkauppa
5. Missä hyväksikäyttö tapahtui?
6. Ovatko asiakkaasi kokeneet muuta hyväksikäyttöä, (mikä voi nostaa riskiä joutua tai johtaa ihmiskaupan uhriksi)? Riskitekijät, osaatko sanoa tärkeimmät?
7. Ovatko asiakkaasi kohdanneet hyväksikäyttöä internetissä?
8. Millaisia erilaisia riskitekijöitä tunnistat liittyen lapsiin, jotka ovat joutuneet tai ovat riskissä joutua hyväksikäytön uhriksi?
  - a. Yksilö
  - b. Perhetilanne
  - c. Sosioekonominen asema
  - d. Yhteiskunnallinen
9. Onko mielestäsi olemassa riskiryhmiä?

Uhrien tunnistaminen ja auttaminen

10. Miten järjestönne käytännössä (ja konkreettisesti) tunnistaa (ja/tai esitunnistaa?) ihmiskaupan uhreja?
  - a. Kuinka monta tapausta olette tunnistaneet?
11. Miten alaikäisten uhrien tunnistamista voisi helpottaa?
12. Mitä tapahtuu tunnistamisen jälkeen? Voitko kuvailla prosessia?
13. Onko olemassa toimintamalli/auttamismalli, jonka mukaan toimitte/autatte uhreja?
14. Miten toimitte tilanteessa, jossa olette tunnistaneet potentiaalisen ihmiskaupan uhrin (alaikäinen/nuori aikuinen)?
15. Millaisia palveluja tarjoatte uhrille?
16. Mitä palveluita uhrin tarvitsevat (sosiaali-/terveyspalvelut, psykososiaalinen tuki, oikeusapu jne)?

17. Mitä palveluja tulisi olla lisää?
18. Tarjoaako auttamisjärjestelmä näitä palveluita (turvapaikanhakija, ei kotikuntaa)? Entä mikä on tilanne niiden osalta, joilla on kotikunta (tarjoaako kunta näitä palveluita)?
19. Vaikuttaako uhrin maassaolostatus siihen, miten palveluita on saatavilla, kuka maksaa (paperittomat)? Entä suomalaiset uhrit?
20. Onko vuoden 2015 ja 2016 turvapaikanhakijoiden määrä vaikuttanut asiakaskuntaanne ja avuntarpeisiin?
  - a. Tunnistetaanko ihmiskauppatapauksia enemmän? Arvioi ihmiskaupan määrästä?
  - b. Paperittomat?
  - c. Onko teillä tietoa nuorten liikehdinnästä eri Euroopan maiden välillä?

Ennaltaehkäisy

21. Yhteistyö auttamisjärjestelmän kanssa, millaista?
22. Päätyvätkö esitunnistamane uhrit auttamisjärjestelmään ja miten; voisitteko kuvailla prosessia?
  - a. Onko järjestössänne esitunnistettu uhreja, jotka eivät ole halunneet virallisen auttamisjärjestelmän piiriin? Miksi?
23. Mitä hyviä/huonoja vaikutuksia auttamisjärjestelmään ottamisella on uhrille?
24. Ilmoittavatko uhrit rikoksesta poliisille? Jos ei niin miksi, mitkä ovat yleisimmät syyt?
25. Onko teillä ollut haasteita yhteistyössä auttamisjärjestelmän kanssa? Entä kuntien kanssa?